

"Да бъдеш бродник" не се състои единствено в това да си отгледан и да живееш сред бродници, необходимо е и отношение към уседналите хора... Всеки подход, който започва като етнография на бродниците като малцинствена група и след това обвързва вътрешното функциониране и схващанията на малцинствената група с външния свят, ще пропусне начина, по който самото това "вътрешно" функциониране и схващания и "външното" са части от *една-единствена* ситуация, взаимопрониквайки се по различни начини, като взаимни реакции, отражения и взаимоотношения. Въпреки това много проучвания на малцинствени групи започват, сякаш се занимават с културни или социални цялости, а не с взаимоотношения, и въпреки че може да има участъци, в които контекстът на общата ситуация може да бъде пренебрегнат или прибавен по-късно... ситуацията на бродниците [не] е ситуация, която позволява такъв подход без загуба и изопачаване. Затова ще преместим фокуса от малцинството като такова към връзката между малцинството и другите.⁵⁹

Ако погледнем на нещата от подобна позиция, става ясно, че тези изходни обяснения изкуствено ограничават цялостното положение на ромите, както го схващат те самите. Така че, какво става с вождовете, племенните отношения и враждите, ако имаме предвид актуалния исторически опит на ромите в Словакия като доминирано малцинство?

Хорватова допуска, че избираемият *vajda* е важен сред ромите номади, но тази институция променя формата си сред уседналите роми. "Vajda на циганското селище... е преди всичко помощник на селските власти по въпросите на местните цигани".⁶⁰ Неромите се нуждаят от някого, чрез когото да упражняват контрол.

Племенните отношения трябва да бъдат разгледани на две равнища. Етнографски чехословашките роми обикновено се делят на четири групи (словашки⁶¹, олахи [номади], синти [немски] и унгарски), като всяка има свой ромски диалект⁶². Въпреки че тези групи гледат на себе си като на различни, тази диференциация изглежда тясно свързана с разнообразните неромски мнозинствени групи, сред които живеят. Това важи и за други страни, например Великобритания.